

SIGISMUNDI

9

TERTII

ELECTI POLONIÆ ET
DES. SVECIAE REGIS, MAGNI DV-
CIS LITHVANIÆ, RVSSIAE, PRVS-
SIAE, MASOVIAE, ET CAETERA-
RVM DITIONVM PRIN-
CIPIS,

CRACOVIAM INGRESSVS.

CRACOVIAE,

In officina Iacobi Siebeneycher,

Anno Dñi, 1587. K.

9.

RELECTIO
CIRCA
MAGNVS
DIPLOMA

Ex XVIII 548 r. ads.
E VIII 211

CRACOVIAE
1787

CRACOVIAE
In officina Jacobi Zischmayer
Anno Dñi 1787.

SIGISMVNDI III. ELE-
CTI POLONIAE ET DES: SVECIAE
*Regis, Magni Ducis Lithuaniae, Russiae, Prus-
siae, Masouiae, & caeterarum ditionum
principis,*

Cracouiam ingressus.

A summorum principum fortuna est, vt quemadmodum ipsa celfo, atq; illustri loco collocata est: ita nihil in rebus quoq; ipsorum humile atq; obscurum esse possit. Non modo autem, quae ab ipsis insigni cum laude atq; gloria fiunt, partim fama, partim literae omnibus tradere solent: verum quae à populis etiam apparatiore aliqua cum pompa in honorem eorum constituta, apud sapientes saepe doctrinae alicuius, apud vulgus etiam ominis locum habent.

In SIGISMVNDI III. Rege ea indoles, ijq; ad summas quasq; virtutes impetus sunt, vt nihil nisi amplū atq; gloriosum expectari ab eo possit. aditum autem ad regnum, atq; ad eodē res gerendas ipsius, Cracouien-
sis maximē ingressus, in eoq; vniuersi populi laetitia atq; gratulatio illustravit. Ingressus urbem eam est
v. Idus Decemb: cumque Veliciae opido salinario,

A ñ

vnum

vnum ab vrbe milliare dissito, pernoctasset, quod ratio itineris ipsius postulabat, ad Casimiriam: quod opidum flumine vistula, & magistratibus suis à Cracouia disiunctum, cùm loci propinquitate, tùm alijs omnibus rebus cõiunctum cum ea est: primùm accessit. Iusto ante opidum interuallo, qui è senatu regni atq; nobilitate Cracouix erant, vniuersi ferè illi occurrerunt; eorumque nomine omnium Laurentius Goslicius Episcopus Camenecensis disertissima oratione Polonicè instituta Regem excepit: respondit Rex & ipse Polonica oratione cùm expedita, tùm grauitatis atque humanitatis plena. Ab eo loco concensis rursus equis, rectà ad opidum perrectum est. in aditu vistulæ arcus frondibus & aulæis ornatus, infrascripto cum epigrammate positus fuit.

VISTULA.

*Ille ego Sarmatiæ fluiorum vistula princeps,
Regem vnum venerans te Sigimunde meum,
Inuiolata alijs: quantumuis tempore longo
Tentata: en subito cornua subdo tibi.*

Eadem autem ratione, quemadmodum vistula aduentantem Regem excipere videretur, ita aliud sub ipsa tamen arce, qua ex vrbe in arcem Rex ascenderet, quo quasi Rudaua quoque, qui vniuersam Cracouiam fluuius ambit, aduentum ei gratularetur, hoc epigramma propositum fuerat. RVDA=

R V D A W A.

*Ipsè etiam, quamuis humilis Rudauia riuus,
 Me lætum aduentu Rex fero magne tuo.
 Hospite te latus: sed funere nuper acerbo
 Multorum & mistus sanguine tristis eo:
 Qui melius Christi pro religione tulissent
 Sacra vel in Solymos, iusta vel arma Scythas.*

Verùm, vt eò, vnde digressa est, oratio reuertatur, cum per eum, de quo suprà commemoratum est, arcum, atque opidum Casimiriam, quodq; inter id & Cracouiam arci iubiectum est suburbium Stradomiam traductus ad portam vrbis, quæ proximè ad arcem ducit, peruenisset, ad dextram per fossas vrbis deflexit; partim vt militi, qui omnis per acies in campo instructus eum expectabat, spectandum salutandumq; se præberet; partim vt per frequentissimas vrbis regiones ingressus, seu potius urbem totâ emensus, & ipse se vrbis amplissimæ spectaculo, & urbem vniuersam desideratissimo sui aspectu expleret.

Itaq; ambitu capto in campum primò, in quo diuersas acies militum explicatas eum expectasse, ostensum est, profectus fuit. Eodem autem ferè loco ab Academia etiam atque urbano magistratu Cracouiensi, qui cum aliquo numero equitum è ciuibus lecto prodierat, exceptus fuit; cum Casimiriensis magistratus prærogatiua quadam vetere iam antè eum excepisset.

Inde igitur per subiectum vrbi campum mediasq; acies militum: Ioanne Zamolcio, vt qui cum imperio militari esset, singulas turmas, & cohortes, ordinumq; ductores illi commedante: inuectus ad Clepardiam, quod aliud ante Cracouiam opidum est, peruenit. In ingressu congeries armorum ex ijs, qui nuper irruptione tentata reiecti fuerant, in modum trophæi cum hoc titulo structa fuit:

SIGISMUNDO III. ELECTO POLONIAE ET DES. SVECIAE REGI, QVOD EIVS AVSPICIIS MAXIMILIANI ARCHIDVCIS AVSTRIAE MILES AD OPVGNANDAM VRBEM MISSVS, VICTVS, MAGNAQVE CVM CAEDE TORMENTISQVE ADEMPTRIPVLSVS SIT, DVX ET MILITES QVI PRO DIGNITATE REGIA AC LIBERTATE PATRIAE EXCVBARVNT, VT DE CHRISTIANIS PARTIM ETIAM CIVIBVS MOESTI: VT VERO NECESSITATE AC VI SIBI ILLATA, EA SVPERATA, DEO VICTORIAE AVTHORI GRATIAS AGENTES. P. P.

A latere maiora tormenta octo, minorumq; currus duo, vexilla totidem ab iisdem capta, exposita erant. Portam ingressumque ipsum, arcus frondibus tapetibusq; & pictura ornatus complectebatur, inq; summo arcu effigies Stephani Regis posita, qui quasi successori de regno cederet, hæc epigrammata subscripta habebat:

Stephan

STEPHANVS REX.

Proximus en regni Stephanus possessor, & idem
Affinis, forti dat tibi scepra manu.
Sit virtute parens, qui non est sanguine: sic te
Vidorem penna perpete fama feret.

ALIVD.

Affine in Stephano, cui nunc succedis, adempto
Virtutes varias, quas imiteris, habes.
Non illo pietate prior, non pace nec armis,
Non alijs maior dotibus alter erat.
Dedecus is nostra à patria deforme remouit,
Illi restituit dum Polocense solum.
Insuper adiecit multas huic strenuus arces,
Moschorum domito per fera bella Duce.
Quod si vera licet tanto de rege fateri,
Non habuit toto, viuus in orbe parem.

Per

Per Clepardiam rectâ inde ipsam urbem inuectus fuit; per quam ingredientem ordine aliquot arcus ornatissimè instructi, Iagielloniorumque, vt maiorum ipsius, imagines præferentes, eum exceperunt. Effigies enim eorum cum plærisq; ferè vetustate ignotæ essent, Ioannes Zamoscius Cancellarius exercit: q; regni præfectus ex antiquissimis quibusq; monumentis, partim etiam abditis locis eruerat. Proximè ante arcus eos hoc epigramma constitutum fuerat; quo quasi de sequentibus maiorum suorum imaginibus Rex admoneretur:

*Quos deinceps cernes positos ex ordine Reges,
Clara Iagellonica sceptrâ tulere domus.*

Omnes hi sero gratantur regna nepoti,

Exemploq; volunt te erudisse sui.

I foelix: imitare tuos: imitando tuorum,

Cunctorum vinctes inclita facta, tuis.

Effigies ipsæ, seu arcus in quibus expositæ eæ erant, hoc ordine collocati erant, vt à Sigismundo Augusto initio factò, nouissimos quosq; Reges priores ostenderent: in Iagiellone, qui arcus iam ad ipsum arcis introitum pertinebat, desinerent. Verùm quòd & dignæ memoria sint, & antiquitatis studiosis non iniucundum id futurum putemus, ipsas effigies ad viuum, quantum fieri potuit, expressas cum epigrammatibus suis subiicere visum fuit.

SIGISMVNDVS AVGV-
STVS.

*Arma crepent alij: dum me clementia, quod iam
Nomine eram, Augustum re quoq; praestiterit.
Hac & complures regnaui tutus in annos.
Venit & in leges Liuonis ora meas.*

B ij

SIGISMVNDVS PRI,
MVS.

*Mi grauitas, rerumq; simul prudentia iuncta,
Patris apud Reges, nomen habere dedit.
Sed tamen intactæ colui sic Palladis artes,
Non quisquã vt maior me quoq; Marte foret.
Quæ prius assiduû nutabat Prussia bellis,
A me perpetuo foedere iuncta fuit.
Cuncti hostes autem, Moscus, Dacus, Scythæ, Turcæ
Senserunt enses: & timuere meos.*

ALIVD.

*Sigmundus vita factis venerandus & æuo
Multa exempla tibi suppeditabit auus.
Cui matura graui prudentia mente sedebat,
Et pietas cordi religioq; fuit.
Aurea Sauromatis isto sub Rege fuerunt
Sæcula: adhuc prisca nempe vigente fide.
Non bello quàm pace minor: persæpe fugabat
Exili felix agmina densa manu.
Prostrabat Moscum, Prussos, Valachosq; Scythasq;
Terrori & Turcis non semel ille fuit.*

ALEXANDER REX,
Sigismundi frater.

*Cum iam fata mea finirent tempora vitæ,
Tartarus ingenti strage mihi occubuit.
Sed tamen haud tantum mihi vel victricibus armis
Arrogo, vel sceptri regij honore sacro:
Quàm quòd seruavi semper consulta senatus,
Atq; modum dandi publica constitui.*

IOANNES ALBERTVS

Rex, Sigismundi frater.

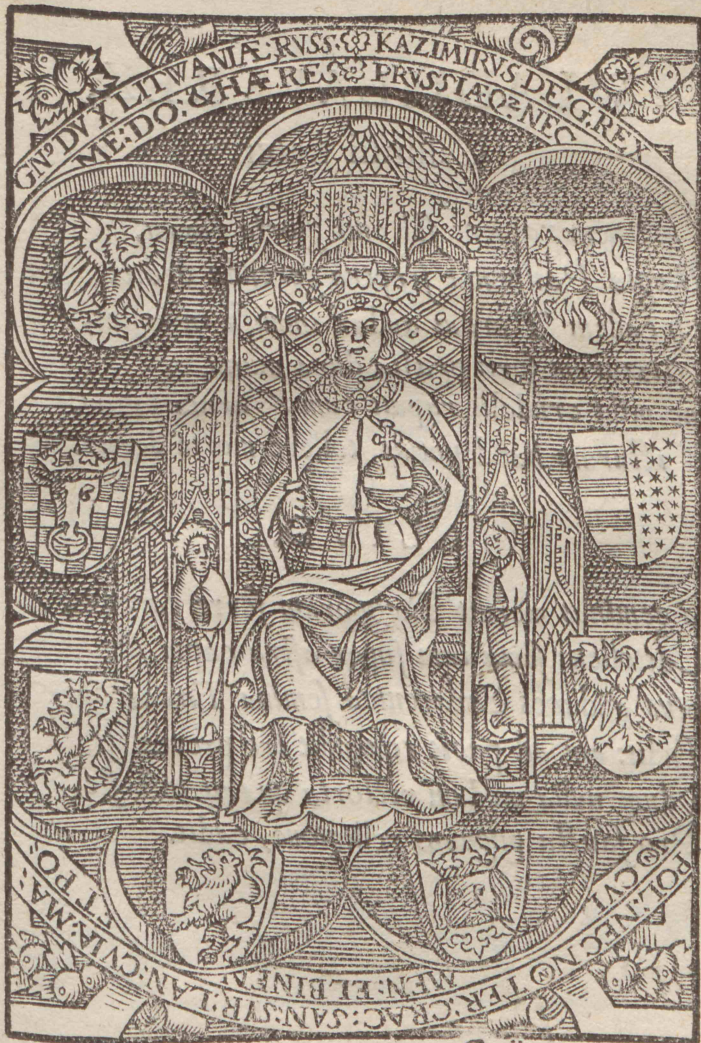
*Si mea par captis magnis fortuna fuisset,
Non facile quisquam clarior orbe foret.
Inuida verum animos ludens fortuna viriles
Fallere me potuit: frangere non potuit:
Pannonicisq; licet, Dacisq; repulsus ab oris:
Cassa tamen vidi vertere terga Scytham.*

C

CASIMIRVS PRO
AVVS.

Coniurata iugum postq̄ excussisset herile,
Quassissetq̄ meam, Prussia sensit opem:
Meq̄ sua vidit pro libertate cruento
Versantem in bello, bis duolustra ferē.
Aurea Prusiaca dum fingent succina nympha,
Virtutis riuet fama decusq̄ mea.

WLADISLAVS REX,
Casimiri frater.

*Me iuuenem rapiens fulgenti gloria curru,
Regia Pannoniæ sceptrâ gerenda dedit:
Atq; eadem Turcas audax immisit in hostes,
Mixturum forti prælia dura manu.
Hinc mihi crudelis rapuit cum Varnia vitam,
Victurum haud potuit, tollere morte decus.*

ALIVD.

*Hic geminas meruit Regnorum ferre coronas,
Attollens fama iam super astra caput.
Sæpius audaces Saracenicâ semina Turcos
Fudit: & ad pacis compulit ire preces.
Sed dum nulla modum victoria quærit in hoste,
Pro sanctâ pugnans religione, cadit.*

WLADISLAVS IAGIELLO
Abauus.

*Me pietas, & religio, per me insita primum
Lithuanis, celebrem tempus in omne ferent.
Sed tamen atroci quantum quoq; Marte valerem,
Prussia Teutonico milite strata docet.*

Ex itinere primùm ad D. Floriani in Clepardia, de-
inde ad D. Mariæ in ipsa vrbe descendit; laudibusq;
quæ ex more Deo redderētur, interfuit. Ad D. Flo-
riani Cardinalis Battoreus Stephani Regis fratris fili-
us eum excepit. In arce ante omnia etiam ad D. Sta-
nislai ædem, quæ & illius reliquiis, & fundatione se-
pulchrisq; Regum omnium celeberrima est, cum de-
scendisset, vniuersi capituli nomine ab Erasmo Dem-
binio Decano salutatus, institutas Deo laudes vnà
cum aliis reddidit. Cùm autem in noctem vsq; pro-
pter agminis magnitudinem ingressus protractus es-
set, tanta tamen copia luminum vbique exposita fuit,
vt nulla dies ea nocte illustrior esse posse videretur:
multò autem illustriorem, atque celebriorem publi-
ca omnium gratulatio, ominaq; quibus euntem
Regem vniuersi prosequabantur, e-
am redderent.

